

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/22/2023
Identifikačné číslo spisu: 2320010358
Dátum vydania rozhodnutia: 07.08.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2320010358.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného R. N. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 7. augusta 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného R. N. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 9. júna 2022, sp. zn. 6To/35/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. N. odmieta.

Odôvodnenie

V poradí druhým rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej tiež „okresný súd“) zo 16. februára 2022, sp. zn. 27T/32/2020 bol obvinený R. N. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

- po dohode s doposiaľ neurčeným páchatelom dňa 28. augusta 2019 v čase medzi 04.08 hod. a 05.00 hod. v záhradkárskej oblasti vedľa čerpacej stanice Slovnaft na U. ulici v Y. s maskami na tvári pristúpili k bráne oplotenej záhrady, ktorú bez použitia násilia otvorili, prešli k unimobunke, na ktorej vykopli drevené dosky tvoriace výplň výrezu okna a dverí, následne obžalovaný vošiel do unimobunky a pristúpil k H. U., ktorému prikázal, aby si ľahol na podlahu, a s pištoľou pri jeho hlave ho vyzval, aby mu vydal peniaze a telefón, po čom začal ťahať H. U. k výrezu okna, kde ho druhý z páchatelov, stojaci pred unimobunkou, vytiahol cez výrez okna z unimobunky a prikázal mu, aby si ľahol na zem, pričom H. U. využil nepozornosť páchatelov a z miesta utiekol, po čom obžalovaný a druhý páchatel H. U. z ľadvinky pohodenej v unimobunke zobrali finančnú hotovosť 285 Eur a mobilný telefón Samsung J5, čím mu spôsobili škodu spolu vo výške 365 Eur.

Okresný súd za tento trestný čin uložil obvinenému R. N. podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 4 a § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov a 6

mesiacov, na výkon ktorého ho zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia. Súčasne okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému H. U. (ďalej tiež „poškodený“) škodu spôsobenú trestným činom vo výške 365,- Eur a so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody odkázal poškodeného podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku na civilný proces.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 9. júna 2022, sp. zn. 6To/35/2022, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Voči vyššie uvedenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Borisa Štangloviča dovolanie, a to z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a písm. i) Trestného poriadku.

Úvodom dovolania obvinený namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, najmä ako sa súdy vysporiadali s rozporami vo výpovediach svedkyne G. U., ďalej nezabezpečenie účasti poškodeného na hlavnom pojednávaní a napokon nevyhovenie návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom svedkyne Q. T.. Týmto vadami, podľa názoru obvineného, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, práva na obhajobu a k naplneniu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku. Vychádzajúc z vlastného hodnotenia výpovede svedkyne G. U. dovolateľ namietal, že jej vierohodnosť a pravdovravnosť bola spochybnená, a preto súdy mali jej výpoveď vyhodnotiť v duchu zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“. Dôvodil, že postupom súdu došlo k porušeniu princípu prezumpcie neviný, čo napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V podstate z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech v ustanoveniach § 2 ods. 1, § 2 ods. 7, § 2 ods. 9, § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj porušenie čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, aby zrušil uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu vo výroku o vine a treste a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý obvineným namietané vady považuje za celkom zjavne neodôvodnené. Z písomne vyhotovených rozhodnutí súdov je zrejmé, z akého dôvodu sa priklonili k výpovedi svedkyne U. z prípravného konania a prečo neuverili jej zmenenej výpovedi na hlavnom pojednávaní. K namietanému nezabezpečeniu účasti poškodeného na hlavnom pojednávaní prokurátor poukázal na písomné odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý konštatoval, že prečítanie výpovede poškodeného z prípravného konania bolo zákonné, pretože bolo vykonané za dodržania všetkých zákonných podmienok, zodpovedajúcich princípom kontradiktórneho konania. K namietanému porušeniu práva na obhajobu nevykonaním obvineným navrhovaného dokazovania výsluchom svedkyne Q. T., prokurátor poukázal na publikované judikáty R 7/2011 a R 14/2015. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa vyjadril, že obvinený k tomuto dôvodu neuviedol žiadne námietky, preto ho pokladá s poukazom na § 385 ods. 1 Trestného poriadku za bezpredmetný. Námietka údajného porušenia princípu prezumpcie neviný, odvodzovaná od údajne nesprávneho hodnotenia výpovede svedkyne G. U., podľa názoru prokurátora pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nespadá. V podstate z uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

K vyjadreniu prokurátora obvinený namietal, že nevykonanie ním navrhovaného dokazovania je zásahom do jeho práv, ktoré zakladá nezákonnosť rozhodnutí vo veci konajúcich súdov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou

oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že dovolateľ pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej trestnej veci dospel k záveru, že dovolanie obvineného R. N. je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade je potrebné uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené len k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných vád, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020.).

Zároveň platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, vád a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu príslušného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dôvodu tohto ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Pokiaľ obvinený argumentoval, že sa sudy mali nedostatočne vysporiadať s rozpormi vo výpovedi svedkyne G. U. z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní, tak uvedenú námietku nemožno akceptovať, pretože tak okresný súd (strana 10 druhý odsek rozsudku okresného súdu), ako aj krajský súd (v bodoch 41 a 43 uznesenia krajského súdu) presvedčivo a logicky odôvodnili vierohodnosť výpovede svedkyne G. U. z prípravného konania, ktorá bola, za účelom odstránenia rozporov na hlavnom pojednávaní, podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku prečítaná.

K námietke nevykonania dokazovania výsluchom svedkyne Q. T. v konaní pred krajským súdom dovolací súd zdôrazňuje, že porušením práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemôže byť obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, respektíve uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že

určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré ustanovenie vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 7/2011).

Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku obvinený je síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhnúť dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, prípadne ho odmietnuť alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 116/2014). V danom prípade krajský súd procesne reagoval na návrh obvineného na vykonanie dokazovania výsluchom svedkyne Q. T.. Jeho návrh odmietol podľa § 273 ods. 3 Trestného poriadku pre nadbytočnosť a odmietnutie tohto návrhu v rozhodnutí aj náležite odôvodnil (v bode 28 uznesenia krajského súdu).

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku, zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočuť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca.

Pokiaľ ide o námietku obvineného, že súdy nezabezpečili účasť poškodeného na hlavnom pojednávaní, ale len podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní prečítali jeho výpoveď z prípravného konania, pretože sa stal pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste pre súd nedosiahnuteľný, najvyšší súd konštatuje, že uvedenú námietku nemožno akceptovať ako opodstatnenú. V danom prípade z obsahu spisového materiálu vyplýva, že okresný súd pred tým ako zvolil postup podľa § 263 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a teda prečítal zápisnicu o výsluchu poškodeného z prípravného konania pre jeho nedosiahnuteľnosť, tak tohto opakovane neúspešne predvolával na hlavné pojednávanie a následne neúspešne dopadla aj snaha súdu o jeho predvedenie v zmysle § 128 ods. 1 Trestného poriadku za pomoci polície. Sám poškodený H. U. prostredníctvom e-mailu súdu iba oznámil, že sa dlhodobo zdržuje v zahraničí, bez uvedenia konkrétneho miesta pobytu a bez ochoty oznámiť súdu adresu pobytu. Za daných okolností je na mieste konštatovanie, že okresný súd vyvinul dostatočné úsilie, napriek ktorému sa jeho prítomnosť a výsluch na hlavnom pojednávaní nepodarilo zabezpečiť. Z uvedeného dôvodu mohla byť zápisnica z jeho výsluchu z prípravného konania na hlavnom pojednávaní v zmysle § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku prečítaná. Tento procesný postup nemožno pokladať za porušujúci právo na spravodlivé súdne konanie, keďže obhajkyňa obvineného bola upovedomená o termíne výsluchu v prípravnom konaní a mala možnosť byť prítomná pri výsluchu poškodeného, klásť mu otázky a vznášať k jeho výpovedi pripomienky.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnom posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol

v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové (viď aj R/57/2007, S/3/2011, R/7/2011). Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho.

Pokiaľ dovolateľ namieta nesprávne hodnotenie výpovede svedkyne G. U. a z tohto vlastného hodnotenia dôkazov vyvodzoval porušenie zásady v pochybnostiach v prospech obvineného a princípu prezumpcie neviny, treba uviesť, že tieto námietky sú skutkovej povahy smerujúce proti hodnoteniu dôkazov, ktoré dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nenapĺňajú. Ako najvyšší súd už vyššie uviedol, tento dovolací dôvod môžu naplniť len právne námietky, a nie námietky týkajúce sa správnosti zistenia skutkového stavu, hodnotenia dôkazov alebo rozsahu vykonaného dokazovania, pretože správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť (§ 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Trestného poriadku). Na okraj svojich úvah v kontexte argumentácie obvineného najvyšší súd dodáva, že zásadu prezumpcie neviny neporušuje postup, ak súd vysloví svoje rozhodnutie o vine a treste na podklade objektívneho a nestranného vyhodnotenia zákonne vykonaných dôkazov.

Vzhlľadom na to, že obvinený R. N. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní nenaplnil žiadne dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku, najvyšší súd na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.